

Keski-Suomen hyvinvointialueen kunnallisvalitus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätöksestä 17.6.2022 (9 §) / Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös

KH 07.10.2024 § 237

Yleistä

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on toimittanut Äänekosken kaupungille 11.9.2024 päivätyn selityspyynnön. Selityspyynnön mukaan Keski-Suomen hyvinvointialue on tehnyt kunnallisvalituksen liittyen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemään päätökseen. Hallinto-oikeus varaa kaupungille tilaisuuden esittää käsityksensä kyseisestä valituksesta. Selitys on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 11.10.2024.

Selityspyyntö ja sen yhteydessä kaupungille toimitettu hyvinvointialueen valitus (päivätty ja allekirjoitettu 26.7.2024) on esityslistan liitteenä.

Tausta

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on antanut 19.6.2024 päätöksen nro 1861/2024 Keski-Suomen hyvinvointialueen tekemään hakemukseen, jossa tämä haki Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemän päätöksen purkamista. KHO päätti, että se ei tutki hakemusta.

Perusteluna KHO esitti, ettei asiassa ole todettavissa, että purettavaksi haettu sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston päätös asianmukaisine valitusosoituksineen olisi annettu laillisesti tiedoksi hyvinvointialueelle, jolla on ollut sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain (616/2021; jäljempänä myös voimaannpanolaki) 39 §:ssä säädetty valitusoikeus. Päätöstä koskevan valituksen tekemiselle säädetty määräaika ei ollut alkanut hyvinvointialueen osalta kulua, eikä purettavaksi haetun päätöksen voida katsoa tulleen muutoinkaan ajan kulumisen tai muullakaan perusteella hyvinvointialueeseen nähden lainvoimaiseksi.

KHO:n päätös on esityslistan liitteenä.

KHO on toimittanut 19.6.2024 antamansa päätöksen tiedoksi lakanneen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän entisille jäsenkunnille. Jäsenkuntien tietoon on näin tullut kuntayhtymän valtuuston päätöksen tiedoksiantoon liittyvä virhe, joka on KHO:n päätöstä ja hyvää hallintotapaa noudattaen pyrittävä korjaamaan viivyttelämättä. Tiedoksiannon puuttumisen vuoksi kuntayhtymän valtuuston päätös ei ole tullut hyvinvointialueeseen nähden lainvoimaiseksi, joten hyvinvointialueen tulee voida tehdä päätöksestä kunnallisvalitus.

Määräaika valituksen tekemiseen alkaa siitä, kun päätös valitusosoituksineen on annettu hyvinvointialueelle tiedoksi. Keski-

Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemä päätös on siis ollut annettava hyvinvointialueelle virallisesti tiedoksi.

Hallintolain (434/2003) 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. KHO:n 19.6.2024 antamassa päätöksessä on todettu, että tätä tiedoksiantovelvollisuutta ei sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä ole hyvinvointialueeseen nähden noudatettu. Yleensä tiedoksiannosta vastaa se viranomainen, joka on päätöksenkin tehnyt. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on kuitenkin lakannut oikeushenkilönä 31.12.2022.

Tiedoksianto KHO:n päätöksen jälkeen

Lakannutta kuntayhtymää edustavat sen entiset jäsenkunnat, vaikka sairaanhoitopiirit varoineen, velkoineen ja sitoumuksineen ovatkin voimaanpanolain mukaisesti siirtyneet hyvinvointialueille 1.1.2023. Tätä käsitystä lakanneen kuntayhtymän jäsenkuntien roolista puoltaa se, että KHO kysyi Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä jäsenenä olleilta kunnilta selitystä Keski-Suomen hyvinvointialueen hakemaan kuntayhtymän valtuuston päätöksen purkuun. Jäsenkunnilla on täten oikeus ja velvollisuuskin viivyttämättä korjata tietoonsa tullut, kuntayhtymän valtuuston päätöksen tiedoksiantoon liittyvä virhe.

KHO:n 19.6.2024 antaman päätöksen tiedoksisaannin jälkeen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän entisten jäsenkuntien kunnanjohtajat ovat yhteisessä keskustelussaan todenneet, että kuntayhtymän valtuuston päätös tulee muodollisesti antaa tiedoksi hyvinvointialueelle ja että käytännössä sen voi toteuttaa kaikkien jäsenkuntien puolesta Viitasaaren kaupunki. Päätöksen tiedoksiannon hyvinvointialueen kirjaamon sähköpostiin 28.6.2024 on tehnyt Viitasaaren kaupungin talous- ja tietohallintojohtaja esihenkilönsä Viitasaaren kaupunginjohtajan pyynnöstä. Sähköpostilla tehtyyn tiedoksiantoon on sisällynyt saatekirje, KHO:n 19.6.2024 antama päätös, kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemä päätös ja Suomen Kuntaliitto ry:n mallin mukainen kunnallisvalitusosoitus.

Päätöksen tiedoksianto on tavanomaista hallintotoimintaa, jossa ei tehdä uutta asiaan liittyvää ratkaisua tai muuta oikeustoimea. Lakanneen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnilla on ollut toimivalta toteuttaa kirjeen lähettämiseen rinnastettavissa oleva tekninen toimenpide, joka ei ole edellyttänyt erillisen viranomaispäätöksen tekemistä jäsenkunnissa eikä puhe- tai ratkaisuvallan käyttöä lakanneen kuntayhtymän puolesta.

Mikäli katsotaan, että lakanneen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnat yhdessä tai yksin eivät ole voineet korjata kuntayhtymän valtuuston päätökseen liittyvää tiedoksiannon virhettä, voidaan jopa kysyä, olisiko hallinto-oikeuden velvoitettava Keski-Suomen hyvinvointialue toimittamaan viivyttämättä kyseinen

päätös valitusosoituksineen tiedoksi itse itselleen, jotta päätökseen liittyvä muutoksenhakuaika voi alkaa. Kaikki päätökseen liittyvä asiakirja-aineisto on siirtynyt Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymältä Keski-Suomen hyvinvointialueen haltuun 1.1.2023.

Viitasaaren kaupunki on sovitusti toteuttanut kuntayhtymän valtuuston päätöksen tiedoksiannon kaikkien lakanneen kuntayhtymän jäsenkuntien puolesta. Tämä teknisen toimenpiteen toteutus ei ole tehnyt Viitasaaren kaupungista enemmän asianosaista kuin muista lakanneen kuntayhtymän jäsenkunnista.

Hyvinvointialueen vaatimukset

Keski-Suomen hyvinvointialue on siis pannut vireille kunnallisvalituksen liittyen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuuston 17.6.2022 (9 §) tekemään päätökseen. Valituksessaan hyvinvointialue katsoo, että Viitasaaren kaupungin talous- ja tietohallintojohtaja ei voi antaa tiedoksi kuntayhtymän valtuuston päätöstä tai että sitä ei voi yleensäkään antaa enää tiedoksi.

Toissijaisesti hyvinvointialue vaatii, että kuntayhtymän valtuuston sanottu päätös on kumottava. Lisäksi hyvinvointialue vaatii Viitasaaren kaupunkia korvaamaan asiaan liittyviä oikeudenkäyntikuluja ja erikseen vielä oikeudenkäyntimaksun.

Luonnos selitykseksi

Asiaan liittyvien kuntien välisessä yhteistyössä on valmisteltu liitteenä oleva ehdotus selitykseksi.

Toimivalta

Selityksen antamisesta päättää kaupunginhallitus, sillä kuntalain (410/2015) 39 §:n 1 momentin 3 kohdan ja Äänekosken kaupungin hallintosäännön 22 §:n 1 momentin 27 kohdan mukaan kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää kaupungin puhevaltaa.

Valmistelija	Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus: 1) päättää, että Äänekosken kaupunki antaa asiassa selityksen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle liitteen mukaisesti; ja 2) määrää hallintojohtajan yksin allekirjoittamaan selityksen kaupungin puolelta.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -

Piia Flink-Liimatainen (Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen ja aluevaltuuston varajäsen), Jari Halttunen (aluevaltuuston ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsen), Kari Kiiskinen (aluehallituksen ja aluevaltuuston jäsen), Tommi Lunttila (aluevaltuuston varajäsen), Sirpa Martins (aluevaltuuston jäsen), Seppo Ruotsalainen (aluevaltuuston ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan varajäsen), Marke Tuominen (aluevaltuuston varajäsen ja hyvinvointialueen turvallisuuslautakunnan jäsen) ja Johanna Vertainen (aluevaltuuston varajäsen ja hyvinvointialueen työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan jäsen) totesivat olevansa esteellisiä (yhteisöjäävi) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Rolf Nyholm (Johanna Vertaisen sijalla), Riitta Nyrönen (Kari Kiiskisen sijalla) ja Heli Vuorinen (Sirpa Martinsin sijalla) osallistuivat varajäseninä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Anna-Riitta Pentinpuro.

- - - - -

KH 06.10.2025 § 259
754/00.04.01/2023

Keski-Suomen hyvinvointialue jätti 26.7.2024 Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kunnallisvalituksen Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuuston päätöksestä 17.6.2022/9. Kunnallisvalituksen kohteena olevalla päätöksellä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto oli päättänyt sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisesta. Hyvinvointialue vaati valituksessa muun muassa kyseisen sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen kumoamista.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 15.9.2025 antamallaan päätöksellä nro 1778/2025 kumonnut edellä mainitun Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän päätöksen.

Kyseisen sairaanhoitopiirin valtuuston päätöksen taustalla on ollut se, että sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien on tullut voimaanpanolain 33 §:n nojalla kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Sairaanhoitopiirin kertyneiden alijäämien kattaminen on sairaanhoitopiirin valtuuston 10.12.2021/9 hyväksymän vuoden 2022 talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti ollut tarkoitus kattaa usean keinon yhdistelmällä: omaisuuden myynnillä, sairaanhoitopiirin peruspääoman alentamisella ja tarvittaessa jäsenkuntien rahoituksella.

Keski-Suomen aluevaltuusto käsitteli 13.6.2023/50 Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2022. Osana päätöstä päätettiin jättää panematta täytäntöön Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymävaltuuston 17.6.2022/9 tekemä päätös koskien peruspääoman alentamista. Kaupunki teki

kyseisen päätöksen johdosta aluevalituksen, jonka Hämeenlinnan hallinto-oikeus on 15.9.2025 antamalla päätöksellään nro 1777/2025 hylännyt. Kaupunginhallitus käsittelee tätä asiaa erillisessä asiakohdassa kokouksessaan 6.10.2025.

Mikäli hallinto-oikeuden päätökset nrot 1777/2025 ja 1778/2025 jäävät voimaan, merkitsee se sitä, että Keski-Suomen sairaanhoitopiirin jäsenkunnille aiheutuu sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisesta yhteensä 24,0 miljoonan euron lisälasku. Äänekosken kaupungin osuus lisälaskusta on noin 1,8 milj. euroa. Taloudellisesti tämän alijäämän kattamisen merkitystä lisää se, että se tulee vaikuttamaan kunnilta hyvinvointialueiden rahoitukseen siirrettävän peruspalvelujen valtionosuuden määrään myös tulevina vuosina.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi; 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupahakemuksen ja valituksen laatimisesta aiheutuu kaupungille kuluja ja hallinnollista työtä. Varmuutta siitä, että ensinnäkin valituslupa myönnettäisiin ja toiseksi hallinto-oikeuden päätös muuttuisi, vaikka valituslupa myönnettäisiin, ei ole. Asian taloudellinen merkitys kaupungille on kuitenkin suuri, mikä puoltaa valituksen tekemistä hallinto-oikeuden päätöksestä. Asialla nähdään olevan myös yhteiskunnallista merkitystä Keski-Suomen kunnille hyvinvointialueuudistuksen johdosta aiheutuneiden pitkävaikutteisten taloudellisten vaikutusten johdosta.

Valmistelija	Talousjohtaja Tapani Hämäläinen, puh. 0400 115 256
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus: 1) merkitsee Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksi; 2) päättää, että Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätökseen 15.9.2025 nro 1778/2025 haetaan valituslupaa ja siitä valitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle; 3) valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan valituslupahakemuksen ja valituksen sekä jättämään valituslupahakemuksen ja valituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle; ja

- 4) hyväksyy, että valituslupahakemus ja valitus voidaan jättää myös yhdessä muiden kuntien kanssa.

Päätös

Hyväksyttiin.

- - - - -

Keski-Suomen hyvinvointialueen luottamushenkilöt Kari Kiiskinen (aluevaltuuston jäsen), Piia Flink-Liimatainen (aluehallituksen ja aluevaltuuston varajäsen), Sirpa Martins (aluevaltuuston jäsen), Timo Pulli (turvallisuuslautakunnan varajäsen) ja Johanna Vertainen (aluevaltuuston varajäsen) totesivat olevansa esteellisiä (yhteisöjäävit) ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Tommi Lunttila ja Seppo Ruotsalainen (yhteisöjäävit; aluevaltuuston varajäseniä asian vireille tullessa) totesivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Riitta Nyrönen (Kari Kiiskisen sijalla), Toivo Hakkarainen (Piia Flink-Liimataisen sijalla) ja Marko Tuhkanen (Johanna Vertaisen sijalla) osallistuivat varajäseninä tämän asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Matti Tiusanen.

- - - - -